

Unitat 2

Com et trobes?

En aquesta unitat...

Aprendrem com accedir i utilitzar el sistema sanitari català.

- Expressar el nostre estat de salut: els símptomes i localització del dolor
- Demanar hora per una visita mèdica: tipus de proves mèdiques i metges especialistes.
- Interpretar una recepta mèdica.

Parlarem de:

- El sistema sanitari català: la targeta sanitària i els centres de salut.
- Els diferents sistemes sanitaris i els medicaments arreu del món.

Has sentit alguna vegada...?

la targeta sanitària

la grip

la recepta

la pastilla

l'hospital

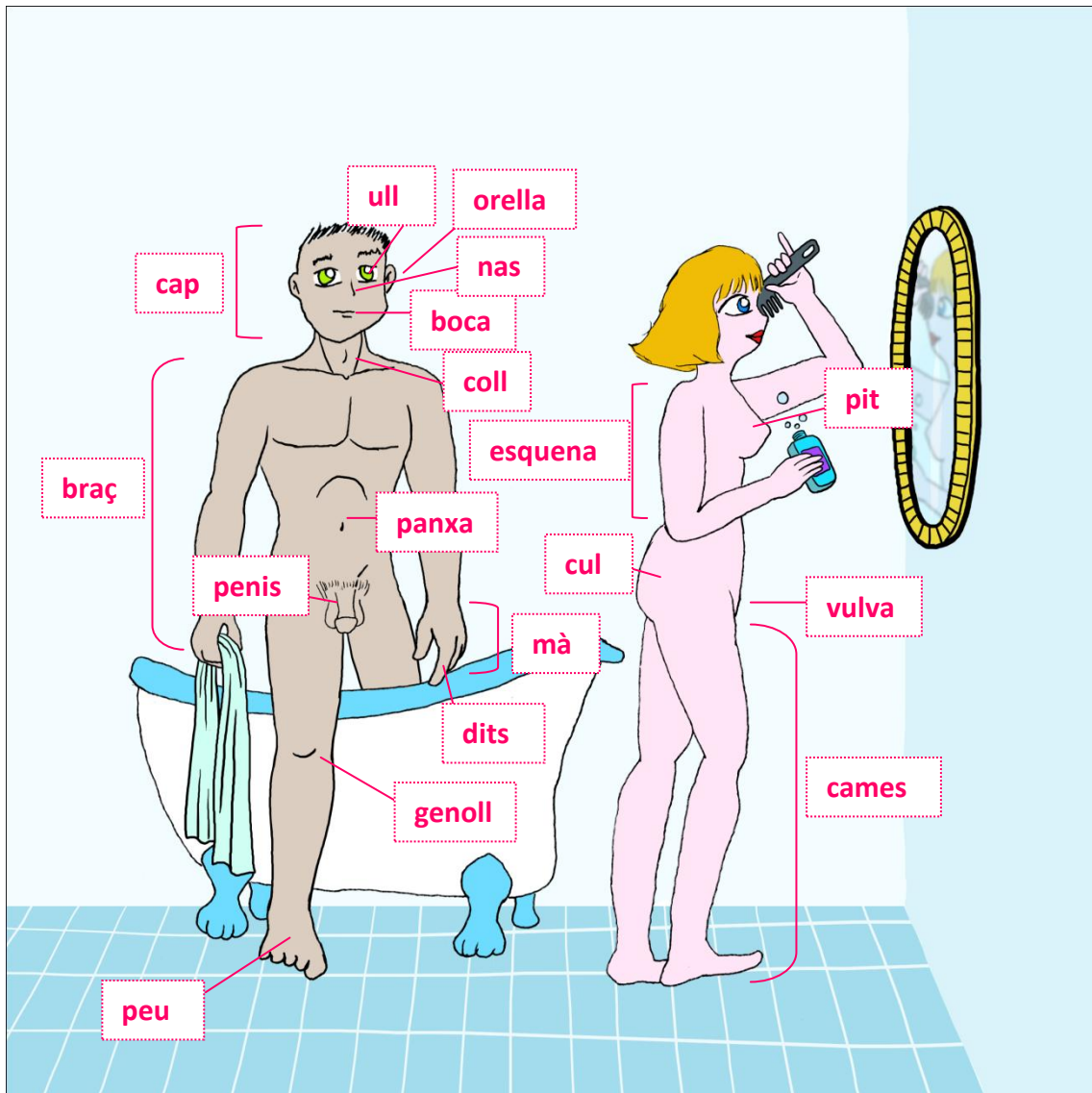
el psicòleg

els pulmons

la metgessa

tinc mal de cap

EL COS HUMÀ

COM ET TROBES?

A on et fa mal?

el cap

la panxa

Em fa mal

l'esquena

el peu

Què et passa?

mal de queixal

mal de cap

mal de panxa

mal de coll

tos

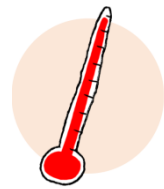
un cop al cap

la grip

mareig

febre

una cremada

diarrea

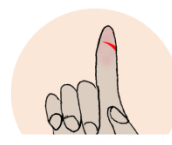
el braç trencat

una **picada**
de mosquit

vòmits

un **tall** al dit

al·lèrgia

Com és aquest dolor?

És un dolor lleu

És un dolor moderat

És un dolor agut

És un dolor **general** (=a tot el cos)

És un dolor **localitzat** (=en una zona concreta)

En parelles, cada alumne imagina què li passa i com és el dolor que sent. L'altre alumne li pregunta com es troba i després ho explica a la classe.

Per exemple:

(1) *Diàleg*

- Alumna1: Què **et** passa?
- Alumne 2: Em fa mal la panxa / Tinc mal de panxa.
- Alumna 1: Com és aquest dolor?
- Alumne 2: És un dolor lleu, doctora.

(2) *Explicació a la classe*

- Alumna1 (a la classe): A la Safae **li** fa mal la panxa. La Safae **té** mal de panxa. És un dolor lleu.

Recorda! Com expressar el nostre estat de salut

jo estic	nosaltres estem
tu estàs	vosaltres esteu
ell/ella /vostè està	ells/ elles estan

malalt/malalta
malalts/malaltes

jo **tinc** mal de .../ **em** fa mal el...

tu **tens** mal de... / **et** fa mal el...

ell/ella /vostè **té** mal de... / **li** fa mal el...

nosaltres **tenim** mal de... / **ens** fa mal el...

vosaltres **teniu** mal de... / **us** fa mal el...

ells/ elles **tenen** mal de... / **els** fa mal el...

cap/peu

ELS CENTRES DE SALUT

CAP

Centre privat

Clínica

Hospital

Farmàcia

Herboristeria

A quin centre de salut aniries si...

Tens la grip

Tens una cama trencada

T'has d'operar del genoll

T'has de fer una analítica

Necessites un medicament

Necessites un remei natural

SABIES QUÈ?

3 La Targeta Sanitària Individual i els serveis socials primaris.

La Targeta Sanitària Individual (TSI) és un document personal i intransferible que ens permet l'accés al sistema de salut i als serveis socials públics. També és necessària per adquirir els medicaments a les farmàcies amb una recepta oficial. Aquesta targeta s'obté de manera gratuïta a qualsevol Centre d'Atenció Primària (CAP). L'únic requisit per obtenir-la és estar empadronat al municipi on es resideix i identificar-se amb NIE o passaport del teu país d'origen. Els serveis d'atenció social primària ofereixen (1) Gestió de les prestacions públiques municipals i de la Generalitat de Catalunya com ara beques escolars, (2) Atenció a persones que no tenen domicili i (3) Servei d'Atenció Domiciliària a persones amb manca d'autonomia (amb discapacitat, malaltia, problemes sociofamiliars etc.) entre d'altres prestacions.

A LA CONSULTA DEL CAP

1. Metgessa: Mamadou Seck!
3. M: Mamadou Seck? Es diu així?
5. M: S'escriu així? És correcte?
7. M: Molt bé, ja em diràs. **Què li passa a vostè?** Què m'explica?
9. M: **Des de quan li passa?**
11. M: **I a on li fa mal?** Cap a on va el dolor?
13. M: I aquest dolor, com és? Crema, punxa...? **Com és aquest dolor?**
15. M: Doncs si us plau, si pot seure a la camilla mirarem la panxa. (...)
La metgessa examina el pacient.
16. M: *Bueno*, doncs...Farem una cosa, **t'has de fer unes anàlisis de sang amb una mostra d'orina també i farem unes radiografies, vale?** Jo et donaré els papers per a que demanis hora fora i et diran on has d'anar, *vale?*
17. M: Aquest potet és per recollir l'orina. El dia que vinguis a fer l'anàlisi, el primer pipí del matí l'has de recollir aquí, *vale?*
21. M: Espera't, et donaré els papers per fer-se les analítiques. Aquest és el paper per a que et facin la radiografia. Fora et diran on has d'anar i quin dia has d'anar. Després el resultat a mi m'arribarà i ja te'l donaré quan vinguis. I aquest paperet és per a que et facin l'analítica, vale? **I ara t'has de prendre un tractament.** Et faré la recepta, aniràs a la farmàcia a buscar-lo i te'l prendràs com apareix aquí.
2. Pacient: Sí, sóc jo!
4. P: Sí, sí.
6. P: sí.
8. P: **Em fa mal la panxa.**
10. P: Fa dos dies.
12. P: Quasi tota la panxa, en general.
14. P: El dolor és difós, no crema, no punxa.
18. P: Molt bé.
20. P: Gràcies doctora.
22. P: Molt bé.

En parelles, practiqueu el diàleg entre una metgessa i un pacient a la consulta.

Alumne 1: Metgessa o Metge
Què li passa?
A on li fa mal?
Des de quan li passa?
Com és el dolor?

Alumne 2: Pacient
Tinc...
Em fa mal a...
Fa...
És un dolor...

Recorda! Tu/Vostè

Com **et trobes** del refredat?

Anar fent...

TU: Situacions informals: entre amics i amigues, amb la família, en el lleure.

Com **estàs** nena?

Bé, com sempre, senyora Comas. I vostè com **es troba**?

Em fa mal l'esquena avui,

Sí, cap problema. Té hora a les 10.

Perdoni, que em pot donar hora per veure el treballador social?

VOSTÈ: Relacions de respecte: amb gent més gran, amb superiors a la feina, amb gent que no coneixem en una situació formal.

VOSTÈ: Situacions formals: a les administracions públiques (per exemple a l'Ajuntament) i a la feina, com ara en una entrevista de feina.

LA RECEPТА MÈDICA

<p>Prescripció (Consigneu-hi el producte. En cas de medicament, consigneu-hi la DCI o la marca, forma farmacèutica, via d'administració, dosi unitària, nombre d'unitats per envàs.)</p> <p>Dispenseu PARACETAMOL KERN PHARMA 650MG 40 COMPRIMID EFG ORAL CN: 655905</p> <p>Nre. env. 1</p> <p>Diagnòstic (si escau)</p>		<p>Posologia 1 / presa cada 8 h</p> <p>☐ en dejú ☐ durant el menjar ☐ abans del menjar ☐ després del menjar</p> <p>Durada del tractament* 14 dies ☐ segons evolució clínica</p> <p>Advertiments per al farmacèutic/a</p> <p>Substueixo per: Diligència del farmacèutic/a:</p> <p>Signatura del farmacèutic/a i data</p>		<p>Pacient (cognoms i nom, codi d'identificació personal [CIP] i domicili) CIP G A S A 1 8 3 0 8 3 0 0 0 6 Garrido Sarda, Maria-Rosa</p> <p>Metge/essa (dades d'identificació i signatura) Data de prescripció 02/10/2008</p> <p>Canals Gonzalez, Ricard Col·legiat núm.: 08-28217-1 MEDICINA Corporació Sanitària Parc Taulí</p>	
<p>Instruccions per al/per a la pacient</p> <p>1 comprimido c/8 hores</p>		<p>Actiu</p>		<p>Recepta ordinària</p>	

* La durada del tractament i la posologia depenen del quadre clínic. La persona malalta ha d'anar al metge/essa si nota efectes adversos. D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, les dades consignades en aquesta recepta constaran en el registre de prestació farmacèutica. Les finalitats d'aquest fitxer són el registre de l'activitat medicofarmacèutica i el control de la prestació farmacèutica. L'òrgan responsable d'aquest fitxer és l'Àrea de Serveis i Qualitat del Servei Català de la Salut (travessera de les Corts, 131-159; Edifici Olímpia; 08028 Barcelona). Podeu exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició d'aquestes dades davant l'Àrea esmentada.

P 3 BH4048862041

ELS MEDICAMENTS

Medicaments
químics

Remeis
tradicionals

gases

tisores

esparadrap

aigua
oxigenada

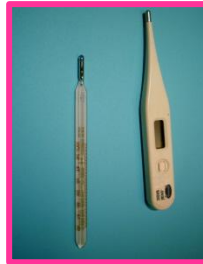
alcohol

sèrum
fisiològic

xarop

termòmetre

apòsits

benes

comprimits

sobres

càpsules

col·liris

injeccions

inhalador

compresa

tampó

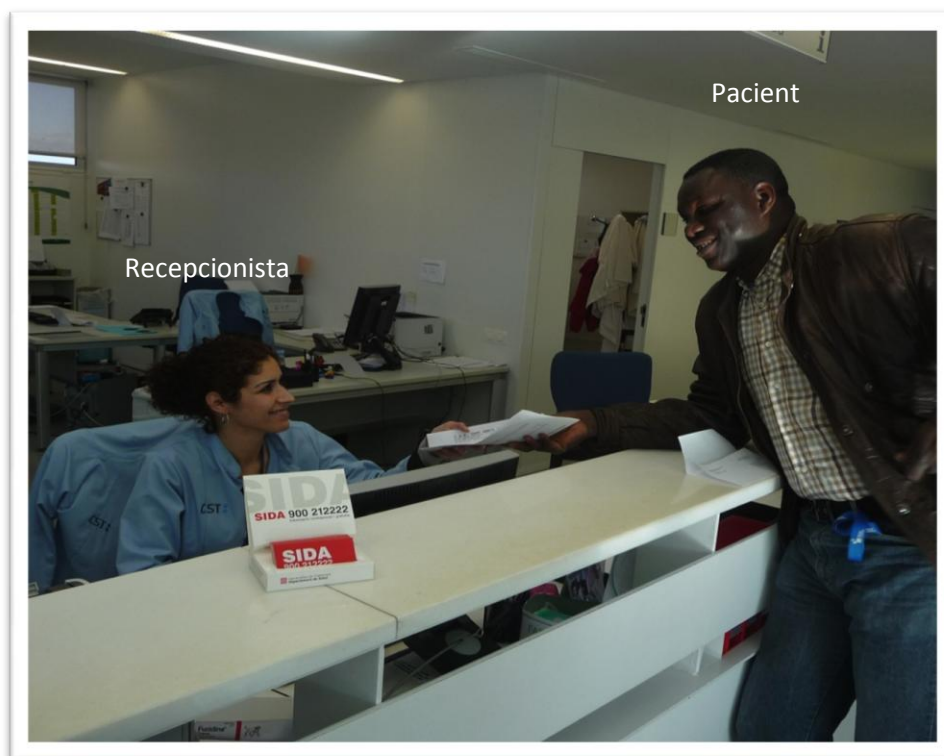

anticonceptius

preservatiu

A LA RECEPCIÓ DEL CAP

1. *Recepcionista*: Hola.

2. *Pacient*: Hola.

3. *R*: *Dígame*.

4. *P*: Voldria demanar hora per fer-me una anàlisi de sang i d'orina, i una radiografia.

5. *R*: Que ve de la doctora? La targeta sanitària la porta?

6. *P*: Sí.

7. *R*: Això és la recepta, això és per a tu. L'has de portar a la farmàcia. I aquest paper d'aquí és l'anàlisi. **La targeta sanitària** me la deixes? L'anàlisi... **pel dilluns dia vuit va bé?**

8. *P*: No, no millor el dimarts.

El pacient li dona la recepta.

9. *R*: *Vale*, doncs per dimarts. Dimarts dia nou a les vuit i vint-i-cinc del matí **en dejú** has de venir aquí.

10. *P*: Cap problema.

11. *R*: I després per la radiografia, el mateix dimarts dia nou a les tres i vint de la tarda?

12. *P*: sí, em va bé, cap problema.

13. *R*: *Sí? Vale*, recorda que per la radiografia has **d'anar a l'hospital** i després els resultats de l'anàlisi i de la radiografia has de venir a buscar-los aquí a la doctora.

14. *P*: Gràcies.

15. *R*: De res.

16. *P*: Adéu!

17. *R*: Adéu!

Contesta les següents preguntes:

1. En Mamadou demana hora per:
 - a. Fer-se una analítica i una radiografia.
 - b. Comprar medicaments.
 - c. Fer-se la targeta sanitària.

2. En Mamadou té hora per fer-se l'analítica:
 - a. Dilluns dia vuit a les vuit del matí.
 - b. Dimarts dia nou a les vuit i vint-i-cinc del matí.
 - c. Dimarts dia nou a les vuit i vint-i-cinc de la tarda.

3. A on ha d'anar en Mamadou a fer-se la radiografia?

4. A on ha d'anar a recollir els resultats de les proves?

PROVES DE DIAGNÒSTIC

auscultació toràcica

pressió arterial

radiografia

anàlisi de sang

anàlisi d'orina

nivell de glucosa en sang

SABIES QUÈ?

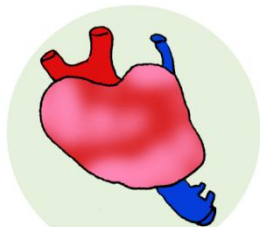
4 L' anàlisi de sang.

L'anàlisi (o analítica) de sang és la prova de diagnòstic més comuna en el Sistema Sanitari Català. Per fer una anàlisi de sang, cal que el pacient estigui en dejú (sense menjar). Se li posa una goma en el braç per tal d'extreure una mostra de sang amb una xeringa. Aquesta prova s'utilitza per determinar (1) el funcionament dels òrgans, com ara el fetge, (2) el contingut mineral, per exemple, les reserves de ferro, (3) l'eficàcia de la medicació i (4) si es pateixen certes malalties "invisibles", com per exemple l'anèmia, la diabetis, el VIH i la leucèmia, entre d'altres.

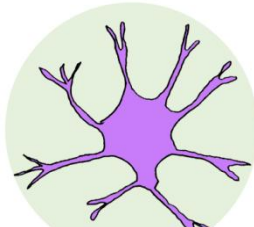
METGES ESPECIALISTES

El teu **metge de família** es troba al teu CAP i tracta les malalties de forma general.

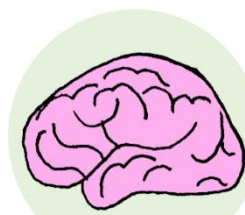
Al sistema sanitari català existeixen metges especialistes encarregats de tractar malalties relacionades a una zona concreta del cos humà.

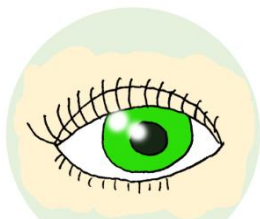
El **cardiòleg** tracta *el cor*.

El **neuròleg** tracta el *sistema nerviós (els nervis)*.

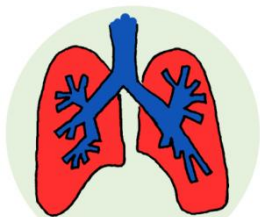
El **psicòleg** tracta els *processos mentals (el cervell)*.

L'**oftalmòleg** tracta *la vista (els ulls)*.

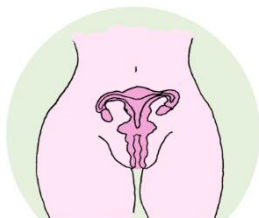
L'**odontòleg** tracta les *dents i els queixals*.

El **neumòleg** tracta l'*aparell respiratori (els pulmons)*.

El **dermatòleg** tracta els *problemes a la pell*.

El **ginecòleg** tracta el *sistema reproductor femení*.

L'**uròleg** tracta el *sistema reproductor masculí*.

El **traumatòleg** tracta les *lesions als óssos*.

A quin metge especialista aniries si...

Tens la grip

al metge de capçalera

Tens una cama trencada.

Estàs embarassada.

Tens mal de queixal.

No pots dormir a la nit a causa dels problemes.

Et punxa el cor.

Tens molta tos i et costa respirar.

No veus bé de lluny.

La teva filla petita té febre.

ARA TU!

Imagina't que aquesta nit vas a sopar amb uns amics, però et trobes malement. Ara has de trucar el teu amic i explicar-li que no podràs anar a sopar perquè no et trobes bé.

En parelles, representeu aquesta situació dues vegades intercanviant els papers.

Alumne 1: Malalta/Malalt

Hola, Susanna. Com estàs?

No puc venir al teu sopar perquè...

Des de...

Sí, al meu CAP.

.....

...

Cada...hores.

Adéu...

Alumne 2: Amiga/Amic

...

Des de quan et passa?

Has demanat hora al metge?

Què t'ha dit el metge?

Quins medicaments estàs prenent?

Cada quant te'ls has de prendre?

No pateixis, ja ens veurem. Cuida't.

Adéu...